

Nordisk fagkonferanse om havforvaltning og klimaendringer

18. oktober 2022 kl 09:00-15:30,
Miljødirektoratet, Grensesvingen 7, Helsefyr, Oslo, og på nett

Den andre delrapporten til FNs klimapanel 6. hovedrapport viser at klimaendringene vil få store konsekvenser både for havet og for vår bruk av det. Rapporten konkluderer blant annet med at det haster å legge om til en klimarobust utvikling. Dette handler om å begrense og tilpasse seg til klimaendringer og samtidig oppnå bærekraftig utvikling. Å bevare økosystemer er fundamentalt for en klimarobust utvikling. Funnene fra rapporten understreker behovet for rask handling, kunnskapsdeling og samarbeid.

Det nordiske visjonsprosjektet Havforvaltning og klima inviterer forskere, forvaltere og interesseorganisasjoner fra hele Norden til denne konferansen om havforvaltning og klimaendringer. På konferansen vil vi først få en oversikt over tilstand og utvikling i havområdene i lys av klimaendringene. Deretter vil vi belyse spørsmålet om hvordan vi gjennom nordisk samarbeide og på lokalt og regionalt nivå bør forvalte hav- og kystområder hvor klimaendringene allerede gjør seg gjeldende. Konferansen vil særlig rette søkelyset på Skagerrak og hvordan erfaringene fra Østersjøen kan motivere bedre samarbeid om miljø og bærekraft i dette havområdet.

Konferansen markerer samtidig oppstart av visjonsprosjektet Havforvaltning og klima under Nordisk ministerråd, som vil gå fram til utgangen av 2024. Nordisk ministerråd har som visjon at Norden skal være verdens mest bærekraftige og integrerte region innen 2030. Det overordnede målet for visjonsprosjektet er å styrke kunnskapsgrunnlag og samarbeid om hvordan klimaendringene og havforsuring i nordiske havområder kan innarbeides i en helhetlig, bærekraftig og økosystembasert forvaltning.

Norge har i 2022 formannskapet i Nordisk ministerråd. Klima- og miljødepartementet i Norge er vertskap for konferansen, som arrangeres i samarbeid med den nordiske styringsgruppen for visjonsprosjektet.

Velkommen fysisk eller digitalt!

Program

08:30 *Registrering og kaffe*

DEL I VELKOMMEN TIL KONFERANSEN

09:00 **Åpning**

konferansier **Erik Aasheim**, *daglig leder*, Primus Productions

09:05 **Havet som klimaløser**

Maria Varteressian, *politisk rådgiver*, Klima- og miljødepartementet

09:15 **Skagerrak, et økosystem i endring – et historisk perspektiv**

Bjørn Strandli, *tidligere nasjonalparkforvalter* i Færder nasjonalpark

DEL II SITUASJONSBEKRIVELSE – HVORDAN STÅR DET TIL I NORDISKE HAVOMRÅDER OG HVORDAN PÅVIRKES DE?

09:35 **Klimaendringer i nordiske havområder og effekter på viktige fiskebestander**

Geir Ottersen, *seniorforsker*, Havforskningsinstituttet

09:55 **Miljøtilstand og påvirkning i et klimaperspektiv**

Carl André, *professor*, Tjärnö Marina Laboratorium, Gøteborgs universitet

10:15 *Kaffepause*

10:30 **Baltic Sea – transfer of experience to Skagerrak**

Jannica Haldin, *Deputy Executive Secretary*, HELCOM

10:50 **Spørsmål til innleggene**

DEL III NATURBASERTE LØSNINGER OG RESTAURERING AV MARINT BIOMANGFOLD

11:00 **Blått karbon og naturbaserte løsninger**

Kjell Magnus Norderhaug, *forsker*, Havforskningsinstituttet

11:20 **Restaurering av marine økosystem - EU-prosjektet CLIMAREST**

Ida Beathe Øverjordet, *seniorforsker*, SINTEF Ocean

11:35 **Fiskefri sone i Kattegat**

Håkan Wennhage, *miljøanalytiker*, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU Aqua)

11:45 **Restaurering av danske stenrev**

Josianne Støttrup, *seniorforsker emerita*, Danmarks tekniske universitet (DTU Aqua)

11:55 **Hummerreservater**

Even Moland, *forsker*, Havforskningsinstituttet

12:05 **Spørsmål til innleggene**

12:15 *Lunsj*

DEL IV GRØNN OMSTILLING OG AREALBRUK

- 13:00** **Mulige omstillinger i sjømatproduksjonen under nye klimabetingelser**
Mikael van Deurs, *lektor*, Danmarks tekniske universitet (DTU Aqua)
- 13:20** **Havvind og sameksistens**
Per Olsson, *enhetssjef*, Havs- og vattenmyndigheten
- 13:40** **Öresund og effekter av trålforbudet**
Ulf Bergström, *forsker*, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU Aqua)
- 13:50** **Spørsmål til innleggene**
- 14:00** *Kaffepause*

DEL V PANELSAMTALE, KOMMENTARER FRA SALEN OG AVSLUTNING

- 14:15** **Panel samtale: Hva bør forvaltningen gjøre?**
Paneldeltakere: **Fredrik Myhre**, WWF, **Maria Pettersvik Arvnes**, Norges Fiskarlag, **Even Moland**, Havforskningsinstituttet, **Per Olsson**, Havs- og vattenmyndigheten, **Jannica Haldin**, HELCOM
Moderert av **Erik Aasheim**
- 15:20** **Avslutning**

Foredragsholdere

Maria Varteressian

Maria Varteressian (Arbeiderpartiet) er politisk rådgiver for klima- og miljøminister Espen Barth Eide.

Bjørn Strandli

Bjørn Strandli er utdannet naturforvalter fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet. Strandli har lang fartstid fra miljøforvaltningen. Han har tidligere blant annet vært byråsjef i Miljøverndepartementet, fylkesmiljøvernsjef i Vestfold, assisterende fylkesmann i Vestfold og nasjonalparkforvalter for Færder nasjonalpark.

Geir Ottersen

seniorforsker, Havforskningsinstituttet

Geir Ottersen er fiskerioseanograf ved Havforskningsinstituttet. Han forsker særlig på hvordan klima og underliggende variabler som sjøtemperatur påvirker våre store og viktige fiskebestander, særlig torsk i Barentshavet. Han har skrevet 75 vitenskapelige artikler og leder prosjekter finansiert av Forskningsrådet, EU og nå Nordisk Ministerråd. Ottersen var en hovedforfatter på IPCC sin spesialrapport fra 2019 på hav og isdekte områder.

Carl André

**Professor, Tjärnö Marina Laboratorium,
Gøteborgs universitet**

Carl André is a biologist specializing in genetic biodiversity. He uses novel statistical and seascape genomic approaches to investigate the genetic background and mechanisms behind local adaptation in the marine environment. He is specifically interested in how genetic diversity translates in to ecosystem services, and how management and conservation can be designed to a sustainable use of marine natural resources.

Jannica Haldin

Deputy Executive Secretary of HELCOM.

Jannica Haldin is a marine biologist with extensive experience in international environmental policy. Her work focuses on biodiversity, conservation, monitoring, status assessment and climate change. She is also closely engaged with the implementation of global, EU and regional level international frameworks, working with organisations such as CBD, ICES, IUCN, OSPAR, UNESCO and UNEP.

Kjell Magnus Norderhaug

Forsker, Havforskningsinstituttet

Kjell Magnus Norderhaug leder Havforskningsinstituttets forskning på blå skog. Hans interessefelt er spesielt tareskogsøkologi. Han har lang erfaring med miljøovervåking med fokus på effekter av eutrofi og klimaendringer på kystøkosystemene. Han har ledet nasjonale og internasjonale forsknings- og miljøovervåkningsprosjekter. Arbeidet hans har foregått langs hele Norges kyst og med dykking som vitenskapelig metode. Han har også lang erfaring med å kommunisere forskning fra et økosystemperspektiv til forvaltning, samfunn og i utdanningssammenheng.

Ida Beathe Øverjordet

Seniorforsker, SINTEF Ocean

Ida Beathe Øverjordet is a Senior Research Scientist in environmental toxicology at SINTEF Ocean. Her main focus is fate and effects of contaminants in the Arctic. Quantifying human impacts on marine environments and engaging in processes to reduce pollution is a priority. She is coordinating the EU Missions project CLIMAREST focussing on marine restoration across the Arctic-Atlantic Sea basin.

Håkan Wennhage

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU Aqua)

Miljöanalytiker vid Institutionen för akvatiska resurser;
Integrerad resurs- och miljöanalys

Josianne Støttrup

Seniorforsker emerita, Danmarks tekniske universitet
(DTU Aqua)

Josianne Støttrup's research focus is on the characteristics and function of marine habitats. Human activities and climate change affect fish populations through changes or degradation of marine habitats. Within this field, she has mapped fish habitats, elucidated degradation of habitats and developed restoration methods. She has also been highly engaged in ecosystem-based management the past 15 years (Systems Approach Framework).

Even Moland

Forsker, Havforskningsinstituttet

Even Moland er seniorforsker ved Havforskningsinstituttet og førsteamanuensis ved Universitetet i Agder. Han forsker hovedsakelig innenfor feltet han kaller fiskeribeveringsvitenskap – vitenskapen om hvordan bevaring av leveområder og lokale bestander kan tilpasses for å sikre at både bestander og fiskerier kan bestå. Hans forskning på effekter av marine bevaringsområder i Skagerrak har hatt fokus på europeisk hummer.

Mikael van Deurs

Lektor, Danmarks tekniske universitet (DTU Aqua)

Mikael van Deurs' research is centered around advancing the ways we manage fish stocks and plan conservation activities. His main focus is on the small pelagics and bottom up driven dynamics in seasonal marine ecosystems influenced by climate change (in particular the North Sea). Besides his research, he is involved in education, advisory work, and ICES.

Per Olsson

Enhetschef, Havs- och vattenmyndigheten

Per Olsson leder Havsplaneringsenheten i Avdelningen för havsförvaltning. Enheten arbetar med att genomföra och utveckla svensk havsplanering samt andra frågor som relaterar till fysisk planering. Detta innefattar bl.a:

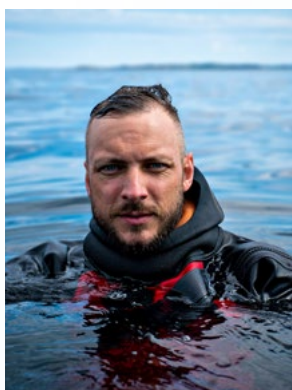
- samordning av myndighetens arbete enligt havsplaneringsförordningen och havsplaneringsdirektivet
- att genomföra och utveckla svensk havsplanering
- samverkan om havsplanering med myndigheter i berörda grannländer
- frågor som rör fysisk planering, riksintressen och samhällsutveckling
- samordning för uppföljning av den maritima strategin
- samordningen av myndighetens arbete med EU:s Östersjöstrategi
- beredning och utveckling av frågor som rör EU:s maritima politik
- samordning av frågor som rör samhällsutveckling och planering av marina resurser
- arbete med förordningen (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete

Ulf Bergström

Forsker, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU Aqua)

Ulf Bergström forskar på kystekosystem i Östersjön, och fokuserar på att utveckla kunskap för havsplanering och marint områdesskydd. Han leder en enhet som arbetar med kartläggning av livsmiljöer och mänsklig påverkan, samt undersöker hur marina skyddade områden kan användas för att bevara arter och livsmiljöer, och återställa ekosystemfunksjoner.

Fredrik Myhre

Leder for havteamet i WWF Verdens naturfond

Fredrik Myhre er utdannet marinbiolog ved Universitetet i Bergen og leder i dag havteamet i WWF Verdens naturfond. Fredrik er født og oppvokst ved breddene av Oslofjorden, nærmere bestemt ved Jeløya utenfor Moss. Han brenner for livet i havet og prøver å bruke like mye tid under vann som over vann.

Foto: Geir Barstein / WWF Verdens naturfond

Maria Pettersvik Arvnes

Seniorrådgiver, Norges Fiskarlag

Maria Pettersvik Arvnes er utdannet marinbiolog og jobber i Norges Fiskarlag med miljø- og sameksistenssaker langs kysten og i havområdene. Maria har god kjennskap til utfordringene Skagerrak. Hun har lang erfaring fra Miljødirektoratet hvor hun har jobbet med overvåking og tilstandsvurdering i kystvann og var også tungt inne i arbeidet med forslag til helhetlig plan for Oslofjorden.

Erik Aasheim

Daglig leder, Primus Productions

Journalist, podkaster, debattleder, forfatter og tidligere NRK-programleder og Paris-korrespondent. Han har også vært kommunikasjonsrådgiver for to klima- og miljøministre.

Praktisk informasjon

Konferansen vil også bli strømmet på nett, for dem som ikke har anledning til å delta fysisk.

Klokkeslett: norsk (CEST)

Konferansen er gratis og åpen for alle interesserte.

Påmelding

Påmeldingsfrist for fysisk deltagelse: innen 12. oktober kl 12.00.

Deltakelse på nett: påmeldingsfrist 17. oktober

Lenke til påmeldingsskjema på Regjeringen.no: [Nordisk fagkonferanse om havforvaltning og klimaendringer - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/nordisk-fagkonferanse-om-havforvaltning-og-klimaendringer-regjeringen.no). Lenke til videooverføringen vil bli publisert på denne nettsiden noen dager før konferansen.

Husk å notere eventuelle allergier eller diettbehov/vegetarmat, samt om du vil delta fysisk eller på nett.

Kontaktperson: Hanne-Grete Nilsen, Klima- og miljødepartementet,
Hanne-Grete.Nilsen@kld.dep.no, telefon +47 481 72 702

Overnatting

Deltakerne må selv bestille overnatting.

Hotell på Helsfyr

[Scandic Helsfyr](#)

Dette ligger i gangavstand til Miljødirektoratet, T-bane og flybuss.

Hoteller i sentrum

Gå for eksempel inn på tripadvisor og finn et hotell i nærheten av en T-banestasjon (Jernbanetorget, Stortinget, Nationaltheatret).

Adkomst

Fra Gardermoen flyplass: Ta [flybussen](#) til Helsfyr. Rute FB2 eller FB5.

Eller tog/flytog til Oslo S og T-bane fra Jernbanetorget til Helsfyr.

Linje 1,2,3 eller 4 stopper på Helsfyr.